

**Gemeente
Amsterdam**

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Cliëntenbelang Amsterdam
T.a.v. de heer A. Warnar
Per email versturen naar:
A.Warnar@clientenbelangamsterdam.nl

Datum 06-06-2017
Behandeld door Farida Bottse
Email f.bottse@amsterdam.nl
Onderwerp Reactie op uw uitgebrachte advies op de concept Subsidieregeling Ondersteuning Mantelzorg en Vrijwillige Inzet

Geachte heer Warnar,

Op 21 februari jl. hebben wij uw advies ontvangen op de concept Subsidieregeling Ondersteuning Mantelzorg en Vrijwillige Inzet (hierna te noemen Subsidieregeling), dat u met inbreng van het Platform Mantelzorg Amsterdam heeft uitgebracht. Allereerst dank voor uw uitgebreide advies en het verheugt ons dat u de regeling en de aanpassingen helder vindt. Hieronder gaan wij per punt in op uw opmerkingen. Als wij verwijzen naar artikelen, gaat het om de artikelen zoals vermeld in de conceptversie van de Subsidieregeling die wij ter advisering aan u hebben voorgelegd.

Verzoek aanpassing toelichting

Cliëntenbelang merkt over de toelichting op: *"u spreekt in de bijgaande brief over mensen die 'langer thuis blijven wonen'. Dat heeft betrekking op ouderen. Steeds meer mensen hebben huisvesting nodig, omdat ze niet meer in een instelling kunnen wonen (omdat ze onder de Wmo vallen). Daarbij valt te denken aan mensen vanaf 18 jaar met een verstandelijke beperking en/of GGZ problemen. Voor hen is het doel: zelfstandig wonen met voldoende ondersteuning. Kunt u de toelichting aanpassen?"*

Antwoord:

Het betreft hier, zoals u zelf ook schrijft, een zin in de brief (adviesverzoek) die u van ons heeft ontvangen, niet een zin uit de Subsidieregeling of de toelichting. Met 'mensen die langer thuis blijven wonen' wordt overigens niet alleen ouderen bedoeld. Ook de door u genoemde groepen zoals mensen vanaf 18 jaar met een verstandelijke beperking en/of GGZ problematiek, vallen daaronder. Zij blijven immers ook met behulp van ondersteuning langer thuis wonen dan vroeger het geval was.

Visie op vrijwillige inzet en mantelzorg

Cliëntenbelang pleit ervoor *"in de subsidieregeling een visie op de positie van de vrijwillige inzet en mantelzorg te beschrijven. Daarmee krijgen subsidieontvangers een duidelijk kader waarbinnen hun aanvraag zou moeten vallen"*.

Antwoord:

Een Subsidieregeling is een juridische vertaling van vastgestelde kaders (visie) en is daarmee volgend. Deze kaders zijn al tussen 2015 – 2017 door het college of de gemeenteraad vastgesteld. Het gaat om de volgende stukken:

- Het Meerjarenbeleidsplan Sociaal Domein 2015-2018,
- De Agenda Informele Zorg en Vrijwillige Inzet 2015-2017,
- Het Stedelijk kader afspraken basisvoorzieningen in de stadsdelen 2016-2018.

Ook geven de volgende artikelen duidelijk aan waar aanvraag aan moet voldoen:

- Artikel 3, Doel subsidieregeling,
- Artikel 4, Subsidiabele activiteiten,
- Artikel 7, Bij de subsidieaanvraag in te dienen gegevens.

Apart een visie opnemen in de Subsidieregeling is daarom niet nodig en past niet in de aard van een subsidieregeling.

Toetsen bij beoordeling van de aanvraag

Cliëntenbelang adviseert de aanvragen bij beoordeling op het volgende te toetsen:

"De vrijwilligers zijn ingebed in een organisatie. Dat is een onmisbare voorwaarde voor continuïteit, kwaliteit en veiligheid".

Antwoord:

In de nieuwe Subsidieregeling is deze toets ook opgenomen. In artikel 7 is aangegeven dat organisaties bij hun subsidieaanvraag naast een aanvraagformulier ook een bijlage moeten indienen waarin moet worden aangegeven welk beleid zij hebben ten aanzien van deskundigheidsbevordering, waardering, en de onkostenvergoeding van hun vrijwilligers. Ook wat zij doen aan de rechten (en grenzen) en dergelijke van het vrijwilligerswerk. Hiermee wordt de inbedding van vrijwilligers in de organisatie in beeld gebracht en getoetst. De veiligheid zullen wij naar aanleiding van uw advies aan artikel 7 toevoegen.

"Er wordt een inhoudelijke motivatie (visie) gevraagd aan de indieners; waarom hun aanvraag van maatschappelijk belang is en hoe ze dat bij de doelgroep hebben getoetst".

Antwoord:

Met u onderschrijft de gemeente het aantonen van maatschappelijk belang en toetsen van de activiteiten bij de doelgroep. Aan organisaties wordt bij de aanvraag gevraagd aan te tonen dat de activiteiten aansluiten bij de behoefte van degenen voor wie de activiteiten bedoeld zijn.

"De aanvragers moeten aangeven hoe het project kan doorgaan en wordt ingebed na afloop van de subsidie".

Antwoord:

Dit was onder de oude Verordening een criterium om een subsidie te ontvangen uit het zogenaamde innovatiebudget waarvoor subsidie werd verleend voor de periode van één jaar. In de nieuwe Subsidieregeling is dit innovatiebudget vervallen en is het de bedoeling in beginsel subsidie te verlenen voor periodes langer dan één jaar. Er is daarom geen reden meer voor aanvragers aan te geven hoe het project kan doorgaan en wordt ingebed na afloop van de subsidie.

"(...) een projectverantwoording die niet alleen kwantitatief maar ook kwalitatief is".

Antwoord:

Wij zijn het met u eens dat het niet alleen om kwantiteit maar ook om kwaliteit gaat. Organisaties dienen dan ook bij de verantwoording zowel kwalitatieve en kwantitatieve gegevens in te dienen. Hier wordt naar gevraagd in het verantwoordingsformulier.

"De trainingen en activiteiten zijn ingegeven door de vraag van mantelzorgers en cliënten".

Antwoord:

Bij artikel 5.4.b is als een van de beoordelingscriteria genoemd: *de mate waarin de aanvrager kan aantonen dat de activiteiten aansluiten bij de behoefte van degenen voor wie de activiteiten bedoeld zijn*. Hiermee wordt voldoende aan uw punt tegemoetgekomen.

Verzoek aanvullingen op de Subsidieregeling

U verzoekt de volgende punten als aanvulling op te nemen in te Subsidieregeling:

"Het is belangrijk dat de aanvragen ook ingezet kunnen worden in gezinnen met kinderen met een beperking".

Antwoord:

Dit is nu al mogelijk en ook met de nieuwe Subsidieregeling. Deze activiteiten vallen onder artikel 4.4.b: *makelen en bemiddelen tussen vrijwilligers en mantelzorgers die te maken hebben met een zwaar belastende zorgsituatie en behoefte hebben aan informele respijtzorg*. Mantelzorgers binnen gezinnen met kinderen met een beperking kunnen tijdelijk ontlast worden door inzet van informele respijtzorg, bijvoorbeeld als een kind ergens anders kan logeren.

"Deskundigheidsbevordering van mantelzorgers. Mantelzorgers missen soms de kennis die zij nodig hebben om gelijkwaardig te kunnen samenwerken met professionals en vrijwilligers".

Antwoord :

Bij mantelzorgondersteuning is er een verdeling van bevoegdheden tussen het college en de bestuurscommissies. In het Stedelijk kader afspraken basisvoorzieningen in de stadsdelen 2016-2018 is aangegeven dat bestuurscommissies verantwoordelijk zijn voor praktische hulp en emotionele en educatieve steun. Voorbeelden van praktische hulp zijn hulp bij administratie of mantelzorgers helpen ordenen van allerlei zaken. Binnen educatieve steun vallen o.a. ook trainingen/cursussen gericht op meer regie en eigen kracht van mantelzorgers. Civic in Amsterdam Oost biedt zo'n training aan en ook in andere stadsdelen zijn vergelijkbare trainingen.

"Een actieve rol van de gemeente om de projecten te bezoeken en de resultaten te bespreken".

Antwoord:

We zijn het met u eens dat de gemeente een actieve rol heeft om zich ervan te vergewissen dat de projecten resultaat boeken. Werkbezoeken afleggen en meerdere voortgangsgesprekken met subsidierelaties is al de standaard werkwijze bij de afdeling Zorg. Een interne werkwijze opnemen in de Subsidieregeling is niet nodig.

"De scheiding tussen Wmo en Wlz moet niet leidend zijn voor de vrijwillige inzet".

Antwoord :

Wie een Wlz indicatie heeft verblijft doorgaans in een zorginstelling. Voor de Wlz worden budgetten beschikbaar gesteld. De meeste zorginstellingen werken met vrijwilligers en veel zorginstellingen hebben een vrijwilligerscoördinator. Heeft iemand geen Wlz-indicatie maar wel behoefte aan zorg en ondersteuning thuis dan valt dat onder de Wmo waarvoor de gemeente verantwoordelijk is en waarvoor ook bepaalde budgetten beschikbaar zijn. Vanuit deze beschikbare budgetten wordt ook de ondersteuning van de vrijwillige inzet door de gemeente gefinancierd.

Doel van de Wmo is dat mensen langer zelfstandig thuis kunnen wonen. Met behulp van zorg maar ook met behulp van mantelzorgers en vrijwilligers die daarbij kunnen helpen. Nu er een scheiding is aangebracht in de zorg tussen Wlz en Wmo met verschillende doelgroepen, budgetten, regels en verantwoordelijken, valt er niet aan te ontkomen dat de inzet van vrijwillige inzet binnen de Wmo gericht wordt op zelfstandig wonende Amsterdammers die ondersteuning nodig hebben. Dat neemt niet weg dat van de stedelijke ondersteuningsstructuur vrijwillige inzet algemeen zoals omschreven in artikel 4.1, ook instellingen die onder de Wlz vallen gebruik kunnen maken. Ze kunnen bijvoorbeeld gebruik maken van de vacaturebank vrijwilligers. In die zin is de scheiding tussen Wmo en Wlz voor wat betreft vrijwillige inzet niet absoluut.

"Wij vinden dat de regeling ruimte moeten bieden voor preventieve activiteiten om overbelasting bij mantelzorgers te voorkomen".

Antwoord:

Het klopt dat een belangrijk onderdeel van mantelzorgondersteuning gericht moet zijn op preventieve activiteiten. In het Stedelijk kader afspraken basisvoorzieningen, een van de beleidskaders waar de Subsidieregeling op is gebaseerd, is aangegeven dat de gemeente mantelzorgondersteuning biedt en inzet op preventie van dreigende overbelasting. Dit houdt impliciet in dat de regeling ruimte biedt aan preventieve activiteiten en hier subsidie voor kan worden aangevraagd.

Enkele vragen en opmerkingen

"Pagina 2 bij Punt 4 Makelen en bemiddelen: Bij a. staat er 'kortdurend ondersteunen'. Dat sluit de doelgroep mensen met LVB uit, die vaak langdurig en niet eindig, afhankelijk zijn van dergelijke ondersteuning".

Antwoord:

Mensen uit de doelgroep LVB worden niet uitgesloten. In het genoemde artikel 4.4.a gaat het namelijk om praktische ondersteuning door vrijwilligers voor het verrichten van bepaalde taken. Zoals in de toelichting bij dit artikel staat gaat het bijvoorbeeld om een groep vrijwilligers die een tuin opknapt, kamers behangt, verft en dergelijke. De aard van de onder dit artikel vallende activiteiten is vanuit zich zelf al tijdelijk, kortdurend of zelfs eenmalig omdat een kamer bijvoorbeeld niet steeds opnieuw behangen hoeft te worden.

Langdurige ondersteuning door vrijwilligers is echter wel mogelijk voor de doelgroep LVB, waar sprake is van een complexe problematiek. Zij worden gerekend tot de doelgroep van artikel 4.4.c wanneer sprake is van complexe problematiek. Dan kan een buddy of maatje worden ingezet. Ook dit is in de tijd begrensd. De problematiek kan immers ook te groot zijn en/of te langdurig voor ondersteuning met vrijwillige inzet.

"Terecht geeft u aan dat bij maatjesprojecten minimaal één jaar inzet nodig is. Voor de criteria bevelen wij het volgende aan:

- *Is er veel potentie in de aanvraag om in te zetten op het langer binden van mensen?*
- *Heeft de organisatie een visie op gelijkwaardigheid en gaat deze uit van wat mensen elkaar te bieden hebben?*
- *Is er een vertrouwde vervanger en is continuïteit is op de langere termijn geborgd?*
- *Betrekken zij ervaringsdeskundigen om hun plan te toetsen en aan te passen?"*

Antwoord:

De gegevens die in het aanvraagformulier en de aanvullende bijlage worden gevraagd (zie artikel 7) geven reeds voldoende criteria om de organisatie te toetsen op het gebied van kennis, omgaan met mensen, continuïteit, netwerk en ervaring.

"Pagina 3 bij Punt 5 Ondersteuning van Mantelzorgers die te maken hebben met complexe mantelzorg. Er worden onder dit punt maar drie mogelijkheden benoemd. De vraag is vaak diverser bij mantelzorgers: een maatje, hulp bij administratie, ordenen op velerlei vlakken (praktische steun). Wij pleiten ervoor om dat breder te formuleren en beter aan te sluiten bij de vraag die in het netwerk wordt gesteld".

Antwoord:

Deze opmerking is reeds beantwoord bij het punt *Verzoek aanvullingen op de Subsidieregeling, deskundigheidsbevordering van mantelzorgers.*

"Artikel 5 Punt 4a. Het aantal vrijwilligers dat wordt bereikt. Soms is kwaliteit belangrijker dan kwantiteit als de uitkomsten een belangrijke meerwaarde hebben voor de doelgroep".

Antwoord:

Wij zijn het met u een dat kwaliteit soms belangrijker is dan kwantiteit als de uitkomsten een belangrijke meerwaarde hebben voor de doelgroep. In artikel 5 worden criteria gegeven waaraan de aanvragen gewogen worden ten opzichte van elkaar. Dit artikel treedt alleen in werking wanneer het subsidieplafond is overschreden, dat wil zeggen: als er meer is aangevraagd dan aan budget beschikbaar. Wanneer dit niet het geval is, wordt artikel 5 niet toegepast

Als er meer is aangevraagd dan het beschikbare budget vindt weging plaats aan de hand van de acht criteria in artikel 5. Het gaat dan niet alleen om het aantal vrijwilligers dat wordt bereikt maar ook de door u genoemde kwaliteit die een rol speelt in de afweging en als criterium wordt meegewogen. Kwaliteit komt bijvoorbeeld tot uiting in het criterium genoemd in 5.d: de mate waarin de aanvrager kan aantonen dat de activiteiten aansluiten bij de behoefte van degenen voor wie de activiteiten bedoeld zijn.

"5 e. Innovatie. Soms is het nodig om iets dat er al was nieuw leven in te blazen, omdat het juist nú een belangrijk instrument is. Is het mogelijk om innovatie in dat kader te definiëren?"

Antwoord :

Zoals reeds geantwoord hier boven: bij artikel 5 is dit één van acht criteria die meespelen bij de weging wanneer het subsidieplafond is overschreden. Innovatie zal breed worden opgevat, ook in de zin zoals u aangeeft dat het soms nodig is om iets dat er al was nieuw leven in te blazen, omdat het juist nú een belangrijk instrument is.

"Artikel 6 U spreekt hier van substantiële commerciële activiteiten, wij zijn benieuwd wat uw grens daarbij is. Wat valt er wel en niet onder?"

Antwoord :

Het gaat bij dit artikel bijvoorbeeld om een organisatie die subsidie aanvraagt voor het geven van trainingen aan vrijwilligers, en tegelijkertijd deze trainingen betaald aanbiedt op commerciële

basis. Als deze organisatie voor de commerciële activiteiten substantiële inkomsten genereert, heeft ze geen subsidie van de gemeente nodig maar kan zij deze activiteiten dus uit eigen middelen financieren. Een harde grens is niet op voorhand te geven. Dit heeft te maken met de totale omzet van de organisatie. Organisaties dienen aan te geven hoe hoog de inkomsten uit commerciële activiteiten zijn ten opzichte van de totale omzet.

"Pagina 4 artikel 9 j. Hoe kan goed worden getoetst of er voldoende aanbod is op desbetreffende activiteiten? Als het gaat om vrijwillige inzet en aanbod voor mantelzorgondersteuning is dat nogal uitgebreid. Er is bijvoorbeeld bekend uit het rapport van de Rekenkamer dat een stedelijk overzicht ontbreekt over mantelzorgondersteuning".

Antwoord :

De Subsidieregeling is geen open einde regeling. Het college kan conform artikel 9.j. subsidie weigeren als naar haar oordeel al voldoende aanbod is, voor de beschikbare middelen die er zijn. Er is overigens wel een overzicht van de activiteiten die vanuit stedelijke middelen worden gefinancierd. Dit is niet goed mogelijk voor allerlei activiteiten die op wijk- en buurtniveau al dan niet gefinancierd met subsidie van de bestuurscommissies. Hier zitten vaak kleinere initiatieven bij van wijkbewoners.

"Aangezien u uitgaat van complexe respijtzorg in deze regeling is het van groot belang dat er passende en professionele trainingen worden gegeven. Dit is vooral nodig op het vlak van de samenwerking in de driehoek mantelzorger, vrijwilliger en professional, waarbij het belang van de cliënt (zijn netwerk) centraal staat".

Antwoord :

Organisaties die vrijwilligers werven om complexe informele respijtzorg te leveren zijn ook verantwoordelijk voor het trainen en begeleiden van deze vrijwilligers. Dit maakt onderdeel uit van hun activiteiten waar ze subsidie voor ontvangen. Dit kan een zelf ontwikkelde training zijn. Of trainingen ontwikkeld en gegeven door de Vrijwilligersacademie. Bij het beoordelen van de aanvraag wordt gekeken of de scholing die vrijwilligers krijgen adequaat is in relatie tot wat van hen wordt verwacht.

Wij hopen hiermee uw aandachtspunten en vragen voldoende te hebben beantwoord.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Amsterdam,

mr. E.E. van der Laan
burgemeester

mr. A.H.P. van Gils
gemeentesecretaris